

emnet, selv om afsnittet næppe vil afvinde større interesse for geografistuderende, der har et almindeligt kendskab til transport. Part II går mere i dybden med hensyn til de spatiale mønstre, som skabes af transport, men stadig er vægten lagt på de økonomiske faktorer, hvorimod sociale faktorer stort set negligeres. Disse er til gengæld godt belyste i Part III, der går ind på kvantitative metoder som et led i studiet af transportgeografien. Her gennemgås omhyggeligt såvel lineær programmering som gravitetsmodeller, bl.a. i en analyse af Cost-studier. Her er der givet noget at hente for den, der arbejder med transportproblemer som led i lokaliseringsproblematikken og dermed planlægningen.

Viggo Hansen

Tønnes Bekker-Nielsen: *Bydannelse i det romerske Gallien.*

Historisk Revy, Århus 1984. 128 s. ill. 21 cm. Kr. 78,-.

Det er forfatterens fortjeneste at have inddraget analytiske hjælpemidler fra den moderne kulturgeografi til at bringe orden i et tidligere kaos hvad angår karakteren og omfanget af den urbaniseringsproces, som de galliske provinser gennemgik under Romerne. Han mener at kunne konstatere, at den økonomiske udvikling var så vidt fremskredet i Gallien, at der var tale om en merproduktion, der havde givet anledning til en begyndende bykultur, forinden Romerne kom til. Med disse skete der dog en kraftig acceleration i bydannelsen, der efterhånden antog et hierarkisk mønster efter den klassiske centralplace teori, selv om opfyldelsen ikke kunne blive perfekt. Det hænger sammen med, at den homogene flade mangler og er erstattet af visse transportkorridorer som den vigtigste gennem Rhone-Saone dalen og Lorraine til Trier og Köln. Når man så dertil vil forklare bystørrelserne som en konsekvens af basic-erhvervene, så tvinges man til at inddrage konsumtionen, visse serviceerhverv og fjernhandelen som forklaringsfaktorer, da vareproduktion ikke fandtes i større omfang. Skildringen af bykulturens fremvækst i Gallien, hvor man åbenbart har haft et fundament at arbejde videre på, står i skærende kontrast til den opfattelse, som J.-B. Haversath på baggrund af tysk forskning kommer frem til i en skildring af agrarlandskabet i kejsertidens romerske Tyskland 1-4 årh. e.Kr. Her figurerer de tyske stammer ikke som aktive i en tilsvarende urbaniseringsproces. – Efter dette må man se med forventning hen til histo-

riens fortsættelse, der skildrer bykulturens skæbne under og efter Romerrigetets fald.

Viggo Hansen

Nils Ahlberg and Thomas Hall: *Uppsala. (Scandinavian atlas of historic towns no. 4).*

Odense Universitetsforlag, Odense 1983. 1 mappe. 41 cm. Løssalgpris Kr. 195,20. Abonnementspris Kr. 146,40.

Sveriges første bidrag til dette interskandinaviske atlasværk har fået samme format og udformning som Ribe (se Geogr. Tidssk. 1984), men hvor man her kunne dække erhvervsgruppernes beliggenhed i gadenettet så langt tilbage som til 1570, så må Atlas over Uppsala indskrænke sig til årene 1750 henh. 1850 og til et gadenet, der er fremkommet omkring midten af 1600-tallet, hvor byen genopstod efter omfattende brande i et rudenetmønster, som det er typisk for Sveriges renæssancebyer. Denne nyregulering har hængt sammen med byen som basis for den tredobbelte funktion som ærkebispesæde, universitetsby og handelsplads. Det statistiske materiale har kun tilladt en sondring mellem sociale lag og ranggrupper, og her har rudenettet sandsynligvis været baggrund for en manglende zonerings af kirkens og universitetets embedsstand, den borgerlige administrationsgruppe og personer i offentlig tjeneste, mens omvendt klædehandlernes klasse sammen med håndværksgrupperne er stærkt koncentreret til hovedgaderne og deres krydsningspunkt på østsiden af Fyrisåen. En anderledes jævn fordeling af boligvalget fremviser studenterne og de afhængige grupper som lærlinge og svende. En interessant og fyldig historisk udredning af byens skæbne gennem århundrederne gives i den svenske og engelske tekst, der også indeholder et fortrinligt billedmateriale, mens statistikken er indskrænket til en behandling i diagramform.

Viggo Hansen

The pursuit of urban history, ed. by Derek Fraser and Anthony Sutcliffe.

Arnold, London 1983. XXX, 482 s. ill. 24 cm. GBP 35,-.

Den her foreliggende essaysamling, der er at forstå som et posthumt Festschrift for den berømte og også i historisk geografi ansete engelske byhistoriker H. J. Dyos, spænder emnemæssigt overordentligt vidt og gør herigennem et forsøg på at demonstrere de mange sider af den aktuelle byhistoriske forskning, lige fra stilhistorie til perceptionsstudier bygget på historisk kil-

demateriale. Hovedvægten ligger på socialhistorie og økonomisk historie, og da specielt centreret til det 19. århundrede. Tilsyneladende ender »historie« ved århundredskiftet, dog med en enkelt udløber til 1914. Et par af bidragyderne udtrykker savnet af byhistoriske modelstudier, et punkt hvorpå anmelderen kan udtrykke sin absolutte enighed og endda strække sig så vidt som til at beklage, at bygeografiske modeller og teorier ikke har fundet indpas i dette skrift, til trods for at man i flere af de 23 kapitler diskuterer den fremtidige forskning og retningslinier for denne. Det er beklageligt at måtte konstatere, at den historiske geografi ikke har ret meget at hente her.

Viggo Hansen

F. D. O'Reilly and P. I. McDonald: *Thailand's agriculture. (Geography of world agriculture, 12).*

Akademiai Kiadó, Budapest 1983. 97 s. ill. 25 cm. USD 12,-.

O'Reilly's og McDonald's bog om Thailands landbrug er et godt nyt element i rækken af publikationer om Verdens landbrug udgivet af Ungarns akademi. Indholdet er baseret på en analyse af 1970 landbrugsstatistikken (som også er brugt f.eks. ved Asiensøvelser på Geogr. Inst.) samt på feltobservationer af forfatterne. Denne kombination har givet et velvurderet overblik over de vigtigste sider af Thai's landbrug. Bogen er en af de bedste kilder til Thai's landbrug og iøvrigt en af de mest læseværdige bøger i serien – til trods for, at stoffet er vanskeligt at behandle.

Sofus Christiansen

E. A. FitzPatrick: *Micromorphology of soils.*

Chapman & Hall London 1984. XIV, 433 s. ill. 24 cm. GBP 32.50.

Bogen er udmærket som håndbog i mikromorfologi. En Manual of Micromorphology er undervejs, og det ville have været ønskeligt, om Fitzpatrick ville have fulgt dennes definition, men han er tidligere gået egne veje med et udmærket klassifikationssystem. Nuvel, verden kan inddeles på mange måder.

Bogen giver et godt overblik over mikromorfologi. Afsnittet om præparering af prøver er godt og solidt, mens mineralafsnittet mangler illustrationer af mineralerne. Derimod er afsnittet om fabric, struktur, matrix, pedologiske fænomener og fremgangsmåden ved tyndslibsbeskrivelse virkelig godt beskrevet og gennemil-